

Závěrečná práce

Využití aktivizačních metod v předmětu Písemná a elektronická komunikace

Závěrečná práce

Konzultant práce:

Ing. Lenka Danielová, Ph.D.

Vypracovala:

Ing. Ivana Dorňáková

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci na téma **Využití aktivizačních metod v předmětu Písenná a elektronická komunikace** vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příloženém seznamu literatury.

Brno 28. února 2017

Abstrakt

Závěrečná práce je zaměřena na využití aktivizačních metod ve výuce předmětu Písemné a elektronické komunikace. Aktivizující metody umožňují atraktivnější pojetí výuky, činí výuku příjemnější, zajímavější pro žáky i pro nás učitele (žák přestává být pasivní a je centrem dění ve třídě).

Práce názorně ukazuje, že vedle tradičních metod výuky jsou zde metody aktivizující, které umožňují dosahovat daleko lepších výsledků ve výuce včetně možnosti dát žákům zažít pocit úspěchu, zábavnou formou se vzdělávat a zároveň se stát partnerem učitele při vzdělávání. Jde i o to ukázat kolegům-učitelům, jaké zásady a postupy by měli dodržovat, pokud chtějí být při zavádění aktivizačních metod úspěšní.

Klíčová slova

Výuka, žák, učitel, aktivní výuka, skupinové vyučovací metody, brainstorming, snowballing.

Abstract

The study focuses on a use of activating methods in subject Written and Electronic Communication. The aim of activating methods is to make teaching more attractive and interesting for both students and teachers (student is not anymore and becomes a significant part of teaching).

The study shows advantages of activating methods which help students' in achieving better grades. Moreover, students can experience a feeling of success or entertainment during educating. They can also feel more like a teacher's partner during lessons. Another purpose of this study is to show to other teachers which approach and rules they should follow if they want to be successful in practicing activating methods.

Keywords

Teaching, student, teacher, group teaching methods, activating methods, brainstorming, snowballing.

Obsah

1	Úvod	7
2	Cíle závěrečné práce	8
3	Aktivní výuka formou skupinových vyučovacích metod – teoretická část	9
3.1	Brainstorming (bouře mozků).....	9
3.2	Snowballing (sněhová koule)	12
4	Současný stav řešené problematiky	16
5	Praktická část	18
5.1	Návrh vyučovací hodiny s využitím brainstormingu.....	18
5.2	Návrh vyučovací hodiny s využitím snowballingu.....	23
6	Závěr	28
7	Seznam obrázků	29
8	Seznam použité literatury	30
9	Seznam příloh	31
A	Příloha	33
B	Příloha	34
C	Příloha	35
D	Příloha	36
E	Příloha	37
F	Příloha	38

1 Úvod

„Methodos“, slovo původu řeckého, znamená cestu, postup. Obecně lze říci, že metoda jako cesta k cíli je rozhodujícím prostředkem k dosahování cílů v každé uvědomělé společnosti. V didaktice pod pojmem vyučovací metoda chápeme způsoby záměrného uspořádání činnosti učitele i žáků, kteří směřují ke stanoveným cílům. Vyučovací metody procházejí dlouhým historickým vývojem. Měnily se v závislosti na společensko-historických podmínkách vyučování, na charakteru školy jako instituce, která reprezentovala určitou historickou epochu, v závislosti na pojetí vyučovacího procesu v tom kterém období (Skalková, 2007).

Aktivním učením rozumíme postupy a procesy, pomocí kterých žák přijímá s aktivním přičiněním informace a na jejich základě si vytváří své vlastní úsudky, není pouze pasivním „objektem“ učitelova zájmu: je centrem veškerého vzdělávacího dění ve třídě, je spolutvůrcem průběhu a obsahu výuky, podílí se na formulaci výsledků výuky, na hodnocení třídní práce a na sebehodnocení. Aktivizační metody žákovi všestranně vyhovují, z těchto důvodů se ve vyučování začínají stále více propagovat a používat.

Metody aktivního vyučování jsou v kontrastu k většině tradičních vyučovacích metod, při nichž je centrem dění učitel. Ten přebírá většinu aktivit ve třídě a žáci jsou spíše pasivní. Tyto tzv. klasické vyučovací metody jsou zaměřeny na učitele, vyhovují mu, většinou je v roli pozorovatele a pasivního účastníka vyučovacího procesu.

Učitelé, kteří chtějí učit moderními způsoby, se tedy musí v oblasti metodologie neustále vzdělávat. Musí znát různé způsoby práce s třídou, musí mít přehled o existujících tradičních i moderních metodách výuky, musí chápat jejich význam a přínos a hlavně je musí umět a chtít používat (Sitná, 2009).

2 Cíle závěrečné práce

Cílem závěrečné práce je přiblížit vyučovací metody, které učiní učení příjemnějším, zajímavějším a zábavnějším jak pro žáky, tak pro učitele, ale hlavně zkvalitní výsledky vzdělávání. Stereotypní učení stále stejným způsobem obě strany velmi nudí a nepřináší požadované výsledky.

Úvodní a teoretická část práce je zaměřena na teoretický výklad dvou skupinových vyučovacích metod - brainstorming a snowballing.

Praktická část je věnována těmto skupinovým metodám ve výuce předmětu Písemná a elektronická komunikace. Tato část je metodickým návodem, jak vést vyučovací hodiny na středních školách. Pro zpracování těchto metod jsem si zvolila téma Dopisy občanů právníckým osobám.

3 Aktivní výuka formou skupinových vyučovacích metod – teoretická část

Skupinové vyučovací metody jsou ukázkou moderních, na žáka orientovaných vyučovacích metod, které formou vzájemné kooperace ve skupinách využívají všechna dosud uvedená pozitiva aktivní práce žáků ve třídě i v domácí přípravě.

Hovoříme-li o výuce ve skupinách, máme na mysli aktivní spolupráci žáků rozdělených do různě velkých pracovních týmů, ve kterých se aktivně, pod vedením svého učitele, učí.

Tyto metody navíc využívají – oproti jiným vyučovacím metodám zcela zásadně – **vrstevnické sociální skupinové vztahy**. Průběh učebního procesu, jeho náplň, dosažení stanovených cílů, výsledky práce skupin atd. jsou při této výuce závislé nejen na osobě učitele, ale stejnou měrou na osobním přínosu každého žáka.

Ačkoli se zdá náročné tyto metody ve výuce používat, není to tak těžké. Pokud se s nimi naučí učitelé i žáci pracovat, mohou je běžně používat ve všech druzích škol a na všech stupních (Sitná, 2009).

3.1 Brainstorming (bouře mozků)

Brainstorming je jednoduchá skupinová vyučovací metoda, nenáročná na organizaci a přípravu, středně náročná na vedení žáků, na zpracování a využití výsledků skupinové práce. Metoda je použitelná ve všech typech škol a na všech stupních, mohou dle ní pracovat různě velké skupiny – od čtveřice až po celou školní třídu.

Metoda je zaměřena spíše na kvantitu než na kvalitu (Lokšová, Lokša, 2003).

Rozvíjené klíčové kompetence

- **Kompetence k řešení problémů** – intenzivní soustředění na zadané téma, tvorba asociací a odvozování souvislostí v rámci stanoveného tématu, návrhy řešení problémů.
- **Kompetence komunikativní** – přesné a výstižné vyjadřování, užívání kultivovaného verbálního projevu, aktivní naslouchání, respektování pravidel komunikace ve skupině.

- Kompetence **personální a sociální** – zvyšování sebevědomí žáků, posilování sounáležitostí se skupinou, rozvoj pozitivního třídního klimatu.

Uplatnění ve výuce

Tuto metodu lze ve výuce používat velice široce – na začátku vyučovací hodiny jako úvodní motivaci, ke zjištění znalostí žáků, můžeme ji uplatnit v průběhu hodiny pro zjištění názorů a postojů k probíranému tématu, k řešení problémů, pro rozšíření znalostí, můžeme ji také použít na konci vyučovací hodiny jako metodu závěrečného opakování, pro tvorbu návrhů na využití probrané látky v praxi apod.

Příprava učitele

Příprava učitele na výuku touto metodou není náročná. Nejobtížnější je rozhodnutí učitele, do které fáze výuky tuto vyučovací metodu zařadí, jakou kompetenci bude rozvíjet, jaký vzdělávací cíl bude její zařazení plnit a jak využije získané informace v další vzdělávací práci. Podle tohoto rozhodnutí učitel určí téma brainstormingu. Téma nesmí být příliš široké – návrhů bude mnoho, budou nesourodé, budou se obtížně sjednocovat a vyhledávat jejich bližší souvislosti; výuka navíc bude příliš dlouhá a náročná na vedení, následné zhodnocení a využití pro další pedagogickou práci. Stanoví-li učitel téma příliš úzké, jednoduché, vyčerpají žáci své příspěvky k tématu brzy, získá se málo informací, nápadů a připomínek.

Příprava žáků

Záleží na fázi vyučovací hodiny, v níž metodu realizujeme, a na sledovaném cíli. Chceme-li jejím prostřednictvím zjišťovat názory, postoje, řešení problémů apod. v průběhu hodiny, nemusíme konkrétní přípravu žákům zadávat předem. Pokud metodu hodláme využít k opakování učiva, k jeho zhodnocení, shrnutí apod., může učitel v předchozí hodině zadat domácí úkol vztahující se k probírané látce – např. krátké prostudování odborného textu, vyhledávání informací na internetu, zopakování látky z příbuzného předmětu, vypracování obrázků, tabulek apod.

Prostor

Tato metoda nevyžaduje žádnou speciální přípravu prostoru, učitel může pracovat ve třídě s klasickým uspořádáním lavic.

Materiál

Pro realizaci učitel vystačí se školní tabulí a křídou.

Příprava skupin, zadané role

Skupinu tvoří celá pracovní skupina (třída) bez dalšího dělení. Nezbytná je role zapisovatele, pro kterou učitel vybere jednoho žáka. Může zvolit i roli pozorovatele.

Trvání metody

Brainstorming nemusí trvat dlouho, záleží na daném tématu, rozvíjení klíčové kompetence a cíli hodiny, připravenosti žáků a schopnosti učitele žáky touto metodou dovést ke stanovenému cíli výuky. Průměrně trvá přibližně 5-15 minut.

Praktické provedení

1. Učitel napíše téma brainstormingu na tabuli – všichni žáci na něj musí vidět, musí jim být srozumitelné. Učitel se přesvědčí o tom, že jsou všichni žáci připraveni pracovat.
2. Vysvětlí žákům jejich úkol, způsob práce a formu očekávaných vyjádření (uvede příklady), určí, kolik času této práci věnují.
3. Vybere z řad žáků zapisovatele (pozorovatele), který bude provádět záznam odpovědí žáků na tabuli. Variantou je i způsob, kdy každý žák zapisuje svůj příspěvek na tabuli sám nebo zápis provádí učitel.
4. Učitel vyzve žáky, aby volně uváděli své názory či postoje, vyjmenovávali informace, navrhovali postupy apod. – v závislosti na charakteru tématu a v souladu s cíli výuky. Žáci pracují samostatně, vyjadřují se postupně tak, jak se jim náměty vynořují v mysli. Neexistuje žádné pořadí, kdo chce hovořit, dá vhodným způsobem svůj zájem najevo, vyčká na pokyn učitele a jeho projev je pak zapsán na tabuli. Zapisovatel zaznamenává návrhy žáků tak, jak byly řečeny, v jazyce žáků. Učitel – pokud je to možné – do vyjádření těchto návrhů nezasahuje, ale může pomoci v případě formální neobratnosti žáka.
5. V počátcích, dokud si žáci na tento způsob výuky nezvyknou, je vhodné, aby je učitel inspiroval – začínal s návrhy sám, povzbuzoval je v práci, vytvářel příjemnou pracovní atmosféru.
6. Žáci pod vedením učitele pokračují v návrzích, které se zapisují na tabuli; učitel dále žáky povzbuzuje, usměrňuje průběh tématu, sleduje čas. Tento způsob práce poskytuje žákům, zejména těm pomalejším, dostatek času na vyjádření. Žáci se vzájemně inspiroují, pohotovější tak pomáhají pomalejším. Průběžným zapisováním se stále zvětšuje „banka“ navzájem souvisejících informací a dále vybízí k připojování dalších námětů (propojování informací z různých oblastí, mezipředmětové vztahy).
7. Po ukončení aktivní části metody se návrhy žáků roztřídí podle učitelem předem sta-

noveného kritéria a dále se použijí pro výuku podle záměru učitele.

8. Hodnocení práce (výsledků brainstormingu) provádí většinou učitel, příp. dříve vybraný žák. Hodnotí se aktivita celé skupiny, počet a výstižnost příspěvků, dosažení stanoveného cíle a význam pro další výuku. Toto hodnocení většinou probíhá na závěr brainstormingu. Učitel při něm postupuje citlivě, snaží se vyzdvihnout příspěvky pomalejších, váhavějších žáků a usměrnit názory žáků dominantních. Podílí se tím na udržení (vytváření) dobrého třídního klimatu (Sitná, 2009).

3.2 Snowballing (sněhová koule)

Tato jednoduchá skupinová vyučovací metoda je středně obtížná na přípravu a organizaci výuky, zato nenáročná na vedení výuky. Práce se odlišuje od ostatních skupinových metod tím, že se začíná od jednotlivce (nikoli od skupiny). Dále se již pokračuje formou skupinové práce v postupně se zvětšujících „nabalujících se“ pracovních týmech (nabalující se sněhová koule – nabalující se informace). Skupiny se postupně zvětšují, téma i cíl výuky zůstávají stejné. Snowballing je výborná vyučovací metoda použitelná ve většině předmětů na všech typech škol a na všech stupních. Touto metodou může pracovat celá třída. Výsledné pracovní týmy tvoří skupiny o přibližně 8 žácích, mohou být i větší nebo menší (Sitná, 2009).

Rozvíjené klíčové kompetence

- Kompetence **k řešení problémů** – porozumění problému, uplatňování různých metod myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkových operací, využívání zkušeností a vědomostí nabytých dříve.
- Kompetence **k učení** – individuální, intenzivní, nerušené ponoření se do určeného tématu, třídění znalostí, posuzování vzájemných souvislostí, stanovení posloupností, tvorba logických souhrnů a záznam informací, práce se studijními vzory (zejména v domácí přípravě).
- Kompetence **komunikativní** – schopnost naslouchat, vzájemně se doplňovat a kombinovat informace, obohacovat se o individuální znalosti spolužáků, diskutovat o správnosti a odůvodněnosti uváděných faktů, prezentovat své návrhy, informace a postoje, argumentovat, shrnout a vyjádřit závěry v různě velkých pracovních skupinách, umění kompromisu, neverbální komunikace.
- Kompetence **personální a sociální** – rozvoj samostatné individuální intenzivní práce v podmínkách školního prostředí, schopnost sdílet informace se členy týmu,

rozvoj týmové spolupráce v různých velikých pracovních skupinách, zájem ve prospěch celého týmu a jeho dobrých výsledků (Sitná, 2009).

Uplatnění ve výuce

Metodu sněhové koule je vhodné použít v úvodu nebo průběhu hodiny jako jeden ze způsobů opakování a rozvoje znalostí, dovedností, postojů a názorů, může tvořit i výchovně-vzdělávací jádro celé vyučovací hodiny.

Příprava učitele

Učitel zhodnotí, zda je tato metoda pro stanovené téma a cíl vyučovací hodiny vhodná. Tak jako u ostatních aktivizujících skupinových metod musí mít žáci alespoň okrajové znalosti probíraného tématu. Metoda může být realizována buď bez zvlášť připravovaného materiálu (učitel tak vede žáky k práci s učebnicí, poznámkami, s jejich zkušenostmi a znalostmi), nebo s pracovním materiálem, který připraví učitel. Předem také rozhodne o způsobu hodnocení práce skupiny. Je-li třeba, nachystá hodnotící archy, dotazníky nebo jiný materiál pro hodnocení.

Příprava žáků

Jako příprava žáků může posloužit zadaný domácí úkol, jehož zpracováním nebo prostudováním si žáci zajistí dostatek informací o tématu, osvěží předchozí látku, připomenou látku ze souvisejících předmětů (např. s použitím učebnic nebo jiných studijních zdrojů). Žáci se mohou připravit i v úvodní části vyučovací hodiny, kdy si poslechnou výklad, zhlédnou video, prostudují si příslušnou látku v učebnici apod.

Prostor

Příprava pracovního prostoru nemusí být složitá, vždy záleží na tom, v jak velkých konečných skupinách chce učitel pracovat. Budou-li žáci pracovat ve skupinách do čtyř žáků, mohou spolupracovat ve dvojicích tak, jak sedí v lavicích, příp. v sousedních čtveřicích za sebou (i když tím nerespektujeme zásadu obměny členů týmu).

Pokud se tvoří skupiny až do osmi žáků, musíme pro skupinu vytvořit pracovní prostor tak, že spojíme školní lavice. Je vhodné, aby při skupinové práci všichni členové pohodlně seděli, viděli si do tváře a mohli se tak aktivně zapojit do práce. Budou-li někteří žáci vyčnívat nad těmi, kdo sedí ve středu, prakticky je tak vyřadí z práce (jsou mimo „pracovní centrum“, nemohou dostatečně diskutovat, nevidí na vznikající záznam atd.); poruší se tak zásada vyrovnané spolupráce všech členů týmu.

Materiál

Materiál pro realizaci této metody je určen tématem a cílem vyučování, dostupností zdrojů apod. Můžeme využít učebnice, výstřižky z novin, ofocený odborný text, soubor otázek, obrázků, názorů, zápis látky z hodiny atd.

Příprava skupin, zadané role

Na zadaném tématu pracuje nejprve každý sám, žáci mohou zůstat na svém místě. Po uplynutí času stanoveného na individuální práci vytvoří dvojice (buď spolu pracují žáci sedící v jedné lavici, nebo dvojice určí učitel pomocí různých technik). Následně se dvojice spojí do větší skupiny po čtyřech členech. Mohou pokračovat i prací ve skupinách po osmi žácích. Při vytváření větších skupin dbá učitel na to, aby se skladba žáků ve skupinách obměňovala. Ve skupinách po čtyřech a osmi žácích již pracovní role rozděluje učitel, a to podle charakteru učební látky, stanoveného cíle – zvolí mluvčího skupiny, zapisovatele, koordinátora práce, pozorovatele, pracovníka s informacemi atd. Rozdělení rolí spolu s jejich úkoly si učitel připraví před zahájením výuky.

Trvání metody

Délka této pracovní metody je závislá na náročnosti tématu, cíli práce, připravenosti žáků, počtu a velikosti pracovních skupin (asi 20-30 minut).

Praktické provedení

1. Žáci sedí na svých místech, nemusí se stěhovat (ale mohou, záleží na učiteli).
2. Učitel jim vysvětlí téma práce, cíl a způsob práce.
3. Zapiše zvolené téma na tabuli, tím zajistí možnost průběžné kontroly zadaného úkolu žáky, že se neodchylují od tématu.
4. Učitel jednotlivým žákům rozdá pracovní materiál a vysvětlí způsob a účel práce s tímto materiálem.
5. Stanoví potřebný čas na každou fázi výuky (podle charakteru práce 3-5 minut).
6. Žáci zahájí práci. V této fázi pracuje každý žák zcela samostatně, neruší ostatní a sám se nenechá rušit.
7. Po uplynutí času stanoveného pro práci jednotlivců vytvoří učitel dvojice (např. žáci sedící vedle sebe nebo jinak určené dvojice).
8. Učitel opět vysvětlí způsob spolupráce a cíl, k němuž mají žáci dojít. Žáci pokračují ve společné práci ve dvojicích, dále zpracovávají a rozvíjejí stejné téma, vzájemně se obohacují, předkládají své náměty, názory, postoje, informace, úzce ko-

munikují verbálně i neverbálně (3-5 minut).

9. Po uplynutí stanoveného času vytvoří učitel skupiny po čtyřech žácích (spojí již existující dvojice). Mohou to být spojené sousední dvojice (úspora času a prostoru) nebo čtveřice záměrně vytvořené učitelem z jiných dvojic. Učitel opět vysvětlí způsob práce a její cíl, stanoví role ve skupinách a vymezení potřebný čas (5-7 minut).
10. Práce může dále pokračovat spojením čtveřic do skupin po osmi žácích. Učitel opět vysvětlí zásady spolupráce a stanoví čas (asi 5-7 minut v závislosti na mnoha okolnostech), může ale ukončit práci již ve skupinách po čtyřech žácích, vždy záleží na jeho rozhodnutí.
11. Po ukončení práce ve skupinách vyzve učitel mluvčí skupin, aby postupně prezentovali výsledky práce a zdůvodnili je. Tyto výsledky mohou zveřejnit formou zápisu na tabuli, na arch papíru, formou kreseb, v bodové posloupnosti, jako zápis do tabulek atd.
12. Na závěr učitel shrne výsledky práce všech žáků, doplní je o další informace, podněty, názory, odkáže na studijní materiály k dalšímu prohloubení pracovního tématu, pokračuje další práci v hodině a nakonec zadá domácí práci.
13. Hodnocení práce je nedílnou součástí vyučování. Může je provádět buď sám učitel, např. porovnáváním výsledků skupin, přínosem jednotlivců (citlivě), významenem pro další práci apod., nebo sami žáci, kterým byla přidělena role pozorovatele. Ti hodnotí jak své vlastní skupiny, tak skupiny ostatní, o čemž jsou vždy informováni předem (Sitná, 2009).

4 Současný stav řešené problematiky

Jaké učení mají žáci rádi, jaké jsou jejich požadavky na výuku, jejich preference, jak si představují ideální vyučovací hodinu? To jsou otázky, které sice žákům často neklademe, přesto na ně odpověď známe. U žáků je oblíbené takové vyučování, jež je pro ně zajímavé, je smysluplné, pestré a přiměřeně náročné, je vedeno učiteli profesionály, kteří používají aktivní a motivující formy výuky (Sitná, 2009).

Zeptala jsem se svých žáků, jak se nejraději a nejlépe „učí“ a jaká hodina je pro ně nejpříjemnější. Zde předkládám jejich odpovědi na otázku, seřazené sestupně od nejoblíbenější formy k těm méně oblíbeným:

1. skupinové vyučování (kooperativní výuka, diskuse, debaty, spolupráce v menších skupinách);
2. využití ICT počítačů, interaktivních tabulí;
3. hraní pedagogických her, soutěže, křížovky, kvízy;
4. praktická výuka v odborných učebnách;
5. práce v laboratořích, návštěvy knihoven, klinické hodiny, exkurze;
6. práce v dílnách, na pozemcích, v přirozeném prostředí (odborná praxe);
7. samostatná práce v hodině;
8. pozorování (spolužáků, učitele);
9. čtení za účelem získání informací,
10. výklad

Z tohoto přehledu je zřejmé, že žáci preferují aktivitu. Učitelé by proto neměli propadat často opakovanému názoru, že žáci jsou líní a pasivní, že jejich jediným cílem je v lepším případě bez zájmu a aktivity přežít školní den a v horším případě využít jakoukoli záminku a z výuky zmizet (omluvit se).

Jsou-li učitelé zvyklí učit stále stejným, zastaralým způsobem, nemohou se divit, že žáky taková výuka nebaví. Čím jsou žáci méně motivovaní, tím méně jim vyhovuje tradiční výuka, jejich zájem o výuku se snižuje a dosahují horších studijních výsledků, ba neúspěchů. Na druhé straně plně žáky zaujmout obsahem vyučování nebo technikou výuky je pro učitele velmi náročné a vyžaduje naprosté zapojení pedagogických zkušeností a dovedností. Může tomu napomoci např. uváděním příkladů a využitím nových znalostí v praktických souvislostech.

Naopak pestré vyučovací metody společně s pozitivní motivací se projevují ve zvýšení zájmu žáků o vyučování a získávání nových informací a vedou k jejich aktivní účasti na výuce. Správně motivovat žáky a nadchnout je pro učení je důležitou dovedností a velkou výzvou pro každého učitele. Pokud to učitel umí, zvyšuje významné výsledky učení (Sitná, 2009).

5 Praktická část

Každý potřebuje během svého života občas napsat dopis úřadu, organizaci, podnikatelské firmě apod. Úřadům píšeme nejčastěji tzv. podání, tj. žádosti o povolení nebo schválení návrhů, o zajištění změn, úprav nebo výjimek, adresujeme jim i stížnosti apod. (Kuldová, Fleischmannová 2004).

Pro praktickou část jsem si vybrala téma Dopisy občanů právnickým osobám – žádost, stížnost, odvolání.

Žáci se naučí ve vyučovací hodině vyhotovovat tyto písemnosti s využitím skupinových vyučovacích metod.

5.1 Návrh vyučovací hodiny s využitím brainstormingu

Téma vyučovací hodiny

Dopisy občanů právnickým osobám – žádost, odvolání, stížnost.

Vyučovací jednotka

Jedna vyučovací hodina (tj. 45 minut). Níže uvedená práce zabere cca 30 minut, dle šikovnosti třídy. Zbylý čas lze využít k procvičování, opisům z pracovních listů apod.

Pomůcky:

- pracovní listy č. 1, 2, 3 - Dopisy občanů právnickým osobám (viz obr. 1, obr. 2, obr. 3),
- řešení k pracovním listům č. 1, 2, 3 (viz příloha A, B, C),
- tabule, křídly, počítač, papírové listy A4.

Místo, kde bude výuka probíhat

Počítačová učebna, v níž učitel má k dispozici počítač, tiskárnu a projektor a každý z žáků má k dispozici vlastní počítač.

Cíl vyučovací hodiny

Vzdělávacím cílem je seznámit žáky s písemnostmi, kterými se fyzické osoby (občané) obrací na právnické osoby (úřady, instituce). Žáci budou pracovat se žádostmi, stížnostmi a odvoláním.

Průběh vyučovací hodiny

1. Předchozí hodinu zadá učitel domácí úkol – na základě učebnice a dalších dostupných zdrojů, vlastních zkušeností prostudovat písemnosti, které píše občané právníkům osobám (institucím, úřadům).
2. Ve vyučovací hodině napíše učitel na tabuli téma brainstormingu: Dopisy občanů právníkům osobám.
3. Vytvoří skupiny podle velikosti třídy, zvolí zapisovatele z řad žáků ve skupinách.
4. Položí seznam otázek, na které společně hledají řešení:
 - a) Které písemnosti píše občané úřadům institucím?
 - b) V jakých případech píše občan žádost, odvolání, stížnost?
 - c) Máte vy nebo někdo z vašich známých zkušenosti s psaním těchto písemností?
5. Sdělí žákům délku této části vyučovací hodiny (asi 10 minut).
6. Vyzve žáky k zahájení práce, povzbuzuje je v práci, vytváří příjemnou pracovní atmosféru.
7. Učitel ukončí práci, vyzve zapisovatele, aby přednesli své návrhy.
8. Učitel provede závěrečné shrnutí a zhodnocení dosažených výsledků jako východisko k další práci ve třídě.
9. Učitel rozdá každému žákovi pracovní listy č. 1, 2, 3 (viz obr. 1, obr. 2 a obr. 3).
10. Položí seznam úkolů a otázek, na které společně hledají řešení:
 - a) Doplňte do pracovních listů chybějící údaje.
 - b) Jak jsou napsány písemnosti po formální stránce?
 - c) Jaký je sloh písemností?
11. Po uplynutí času (asi 15 minut), vyzve opět učitel zapisovatele, aby přednesli své návrhy.
12. Pro kontrolu rozdá učitel žákům řešení k pracovním listům (viz příloha A, B, C).
Po závěrečném shrnutí vyzve učitel žáky k opisu písemností. V případě, že je třída limitována časem, žáci dostanou dokončení opisů za domácí úkol.

Pracovní list č. 1

Ing. Vojtěch Straka
Brumovská 610
766 01 Valašské Klobouky
tel.: 605 296 483
e-mail: strakav@volny.cz

Doporučeně

Městský úřad
Ing. Petr Machač
vedoucí stavebního odboru
nám. 1. máje 5
766 01 Valašské Klobouky

Valašské Klobouky 5. února 2017

.....
Vážený pane vedoucí,

na své zahradě umístěné v katastrálním území Valašské Klobouky, parcela číslo 212/5, chci vybudovat studnu k odběru podzemní vody, protože v obci není vodovod a pitnou vodu nutně potřebuji pro svou rodinu.

Pro zřízení staveniště a příjezd použiji vlastní parcelu. Majitel sousedního pozemku Jaroslav Malý nemá proti stavbě studny žádné námítky.

Žádám o vyjádření souhlasu s vybudováním studny. Přikládám doklady prokazující vlastnické právo k pozemku, technický popis vodohospodářského díla a další dokumenty.

Děkuji za brzké vyřízení žádosti.

S pozdravem

Vojtěch Straka

Přílohy

Výpis z evidence nemovitostí
Snímek z pozemkové mapy
Nákres studny
Potvrzení Správy inženýrských sítí

Obr. 1 Pracovní list č. 1 – Dopisy občanů právnickým osobám

Pracovní list č. 2

Anna Nováčková
Hradecká 491
615 00 Brno 15
tel.: 568 568 445
e-mail: anna.novackova@seznam.cz

Doporučeně

SŠ reklamní a umělecké tvorby, s. r. o.
MgA. Karel Lahovský
ředitel
Americká 706
601 00 Brno 1

Brno 10. května 2016

.....

Vážený pane řediteli,

dne 6. května t. r. se moje dcera Jarmila Nováčková, bytem Hradecká 491, 615 00 Brno 15, zúčastnila přijímací zkoušky do 1. ročníku studijního oboru Management a produkce.

Rozhodnutím ze dne 7. května t. r. nebyla ke studiu přijata.

Vaším prostřednictvím se odvolávám proti rozhodnutí o nepřijetí mé dcery ke Krajskému úřadu Jiho-moravského kraje.

S pozdravem

Anna Nováčková

Obr. 2 Pracovní list č. 2 – Dopisy občanů právnickým osobám

Pracovní list č. 3

Jakub Hrudka
Komenského 358/7
741 01 Nový Jičín
tel.: 608 429 003
e-mail: hrudka.jakub@centrum.cz

Doporučeně

Městský úřad Nový Jičín
Ing. Dalibor Maniš
starosta
Masarykovo nám. 5
741 01 Nový Jičín

Nový Jičín 14. února 2017

.....
Vážený pane starosto,

můj pozemek sousedí s pozemkem p. Čestmíra Větvičky. Pozemky jsou odděleny plotem, který je mého souseda. Bohužel plot je už starý a v některých místech děravý. Pan Větvička ho ale odmítá opravit. Dírami v plotu na můj pozemek prolézají slepice a ničí moji úrodu.

Několikrát jsem svého souseda na tuto skutečnost upozornil, ale plot neopravil, a proto se na vás obracím s prosbou o prošetření situace ve smyslu občanského zákona a příslušných vyhlášek. V příloze zasílám fotodokumentaci poničeného plotu a poškozených rostlin na mém pozemku.

Věřím, že mě budete o výsledku jednání informovat.

S pozdravem

Jakub Hrudka

6 fotografií

5.2 Návrh vyučovací hodiny s využitím snowballingu

Téma vyučovací hodiny

Dopisy občanů právnickým osobám – žádost, odvolání, stížnost.

Vyučovací jednotka

Jedna vyučovací hodina (tj. 45 minut). Uvedená práce zabere cca 30 minut, zbylý čas budou žáci věnovat opisům z pracovních listů.

Pomůcky:

- nastříhané papírové proužky z pracovního listu č. 4 – Dopisy občanů právnickým osobám (viz obr. 4),
- řešení k pracovnímu listu č. 4 (viz příloha D, E, F),
- počítač, papírové listy A4, lepidlo.

Místo výuky:

Počítačová učebna, v níž má učitel k dispozici počítač, tiskárnu a projektor a každý z žáků má k dispozici vlastní počítač.

Cíl vyučovací hodiny:

Roztřídit a seřadit jednotlivé písemnosti (žádost, odvolání, stížnost), dodržovat pravidla formální úpravy a sloh.

Průběh vyučovací hodiny

1. Na začátku vyučovací hodiny žáci opakují téma Dopisy občanů právnickým osobám, učitel kontroluje vyhotovené opisy z minulé hodiny.
2. Ve vyučovací hodině napíše na tabuli téma snowballingu: Dopisy občanů právnickým osobám a vysvětlí jim způsob práce.
3. Učitel rozdá každému žákovi nastříhané papírové proužky s textem, každý papírový proužek obsahuje část písemností (viz obr. 4).
4. Seznámí žáky s jejich úkolem – roztřídit a seřadit jednotlivé písemnosti podle druhu na žádost, odvolání, stížnost (asi 10 minut).
5. Po skončení práce jednotlivců vytvoří učitel dvojice. Ty pracují na stejném úkolu roztřídit a seřadit jednotlivé písemnosti. Diskutují o svých názorech, protiargumentují, nakonec se ale dvojice musí dohodnout (umění kompromisu).
6. Učitel spojí dvojice ve čtveřice a ty pokračují v práci, určí role mluvčího ve skupině. V této fázi může učitel ponechat skupiny po čtyřech a vyzvat mluvčí skupin k prezen-

taci výsledků a dále už ve skupinové práci nepokračovat, nebo může pokračovat prací ve skupinách po osmi žácích podle počtu žáků ve třídě.

7. Učitel vyzve žáky, aby roztríděné písemnosti nalepili podle druhu a ve správném pořadí, rovněž vyzve mluvčí skupin, aby prezentovali výsledky svých skupin a zdůvodnili je.
8. Na závěr učitel shrne výsledky práce všech žáků. Pro kontrolu rozdá žákům řešení k pracovnímu listu č. 4 (viz příloha D, E, F).
9. Po závěrečném shrnutí a kontrole vyzve učitel žáky k opisu písemností. V případě, že je třída limitována časem, dostanou žáci dokončení opisů za domácí úkol.

Pracovní list č. 4

Jelikož bytový dům, ve kterém bydlíme, je ve vlastnictví města, obracíme se na městský úřad. Pan Němec jasně porušuje noční klid, když si pravidelně a velice nahlas pouští po desáté hodině muziku. Toto se odehrává i několikrát týdně. V domě se také vznáší všudypřítomný nepříjemný zápach, jehož se velmi špatně zbavuje. Nebezpečí rovněž vidím v častém a nekontrolovaném výskytu pochybných osob v našem domě právě díky panu Němcovi.

Josef Straka

Přílohy

Výpis z evidence nemovitostí
Snímek z pozemkové mapy
Nákres studny
Vyjádření souseda

S pozdravem

Očekávám Vaše brzké rozhodnutí.

Pro zřízení staveniště a příjezd použiji vlastní parcelu. Náklady na stavbu budou činit asi 30 000 Kč. Majitel sousedního pozemku, Jindřich Navrátil, nemá proti stavbě studny žádné námítky.

Příhlášku ke studiu jsme podali na Vaše gymnázium, kód oboru 79-41-K/41. Jako zákonný zástupce se odvolávám proti rozhodnutí o nepřijetí ke vzdělávání, neboť syn splnil veškeré podmínky pro přijetí. Jeho zájem o studium stále trvá.

Děkuji za brzkou odpověď.

S pozdravem

Vážený pane vedoucí,

Vážená paní ředitelko,

Vážený pane starosto,

Valašské Klobouky 28. dubna 2016

Lukáš Petráš
Dlouhá 665
766 01 Valašské Klobouky
tel.: 605 296 483
e-mail: l.petras@seznam.cz

Nejhorší na tomto všem však je, že i po opakovaných slušných výzvách pan Němec chování nezměnil, ba ani neomezil. Rozhodl jsem se tedy tento problém řešit s městskou policií. Ta tento problém „vyřešila“ blokovou pokutou ve výši jeden tisíc korun. To však nepomohlo. Nejen já, ale i sousedé prosíme a doufáme ve vyřešení problému.

Žádám o vyjádření souhlasu s vybudováním studny. Přikládám doklady prokazující vlastnické právo k pozemku, technický popis vodohospodářského díla a další doklady.

Stanislav Kolařík

Josef Straka
Komenského 358/7
741 01 Nový Jičín
tel.: 608 429 003
e-mail: j.straka@centrum.cz

na své zahradě umístěné v katastrálním území Předmostí, parcela číslo 832/5, chci vybudovat studnu k odběru podzemní vody (maximálně do 0,5 l za min). Vodu budu používat pro závlahu zahrady.

Odvolání proti rozhodnutí ředitelky školy o výsledku přijímacího řízení

Doporučeně

Nový Jičín 14. ledna 2017

Stížnost na občanské soužití

Doporučeně

píši Vám stížnost na velmi špatné chování mého souseda Jana Němce. Pan Němec opětovně porušuje domovní klid a po několika neúspěšných pokusech o vyřešení problému přímo s ním nebo s městskou policií jsem se s nadějí rozhodl napsat právě Vám.

Městský úřad Nový Jičín Ing. Dalibor Olšák starosta Masarykovo nám. 10 741 01 Nový Jičín
<i>Lukáš Petráš</i>
Žádám Vás, abyste znovu přezkoumala své rozhodnutí.
Doporučeně
Přerov 25. ledna 2017
Městský úřad Ing. Petr Šerý vedoucí stavebního odboru Malinovského náměstí 236 751 51 Přerov
Gymnázium RNDr. Eva Cepková ředitelka Smetanova 536 766 01 Valašské Klobouky
Žádost o povolení k odběru podzemní vody a ke zřízení studny
Stanislav Kolařík Předmostí 82 751 24 Přerov tel.: 603 256 456 e-mail: s.kolarik@volny.cz
S pozdravem
dne 27. dubna 2016 jsem obdržel rozhodnutí o nepřijetí ke studiu mého syna Štěpána Petráše, narozeného 25. června 2001, registrační číslo EL PRIZ251/2016.

Obr. 4 Pracovní list č. 4 – Dopisy občanů právnickým osobám

6 Závěr

Cílem závěrečné práce bylo seznámení s aktivizačními výukovými metodami v předmětu Písemná a elektronická komunikace. Při prostudování těchto metod jsem zjistila, že téma je příliš rozsáhlé, a proto jsem se soustředila na dvě skupinové metody – brainstorming a snowballing.

Je na každém učiteli, které výukové metody vybere tak, aby odpovídaly aktuální skladbě žáků a klimatu třídy. Sama jsem tyto návrhy vyučovacích hodinách realizovala ve výuce a potvrdilo se mně, že při práci ve skupinách mohou šikovnější žáci pomáhat slabším – to je pro mě jeden z hlavních důvodů používání těchto metod, aby slabší žáci za pomoci šikovnějších také zažívali radost a úspěch ve škole.

Věřím, že obsah této práce by mohl posloužit jako určitý návod nebo inspirace, jak obohatit výuku v předmětu Písemné a elektronické komunikace o moderní vyučovací metody.

7 Seznam obrázků

Obr. 1	Pracovní list č. 1 – Dopisy občanů právnickým osobám	20
Obr. 2	Pracovní list č. 2 – Dopisy občanů právnickým osobám	21
Obr. 3	Pracovní list č. 3 – Dopisy občanů právnickým osobám	22
Obr. 4	Pracovní list č. 4 – Dopisy občanů právnickým osobám	25
Obr. 5	Řešení k pracovnímu listu č. 1	33
Obr. 6	Řešení k pracovnímu listu č. 2	34
Obr. 7	Řešení k pracovnímu listu č. 3	35
Obr. 8	Řešení k pracovnímu listu č. 4	36
Obr. 9	Řešení k pracovnímu listu č. 4	37
Obr. 10	Řešení k pracovnímu listu č. 4	38

8 Seznam použité literatury

ČSN 01 6910. *Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2014.

FLEISCHMANNOVÁ, E. – KULDOVÁ, O. *Jak psát obchodní dopisy a jiné písemnosti*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2004. 200 s. ISBN 80-7168-896-7

LOKŠOVÁ, I. - LOKŠA, J. *Tvořivé vyučování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. 208 s. ISBN 80-247-0374-2

RYBIČKA, J. – JANDOVÁ, M. *Šablona pro zpracování bakalářské práce*. 2009.

Dostupné z:

http://is.mendelu.cz/dok_server/slozka.pl?id=35869;download=143696

SITNÁ, D. *Metody aktivního vyučování*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. 152 s. ISBN 978-80-7367-1.

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 328 s. ISBN 978-80247-1821-7

9 Seznam příloh

A	Příloha	33
B	Příloha	34
C	Příloha	35
D	Příloha	36
E	Příloha	37
F	Příloha	38

Přílohy

A Příloha

Ing. Vojtěch Straka
Brumovská 610
766 01 Valašské Klobouky
tel.: 605 296 483
e-mail: strakav@volny.cz

Doporučeně

Městský úřad
Ing. Petr Machač
vedoucí stavebního odboru
nám. 1. máje 5
766 01 Valašské Klobouky

Valašské Klobouky 5. února 2017

Žádost o povolení stavby studny

Vážený pane vedoucí,

na své zahradě umístěné v katastrálním území Valašské Klobouky, parcela číslo 212/5, chci vybudovat studnu k odběru podzemní vody, protože v obci není vodovod a pitnou vodu nutně potřebuji pro svou rodinu.

Pro zřízení staveniště a příjezd použiji vlastní parcelu. Majitel sousedního pozemku Jaroslav Malý nemá proti stavbě studny žádné námítky.

Žádám o vyjádření souhlasu s vybudováním studny. Přikládám doklady prokazující vlastnické právo k pozemku, technický popis vodohospodářského díla a další dokumenty.

Děkuji za brzké vyřízení žádosti.

S pozdravem

Vojtěch Straka

Přílohy

Výpis z evidence nemovitostí
Snímek z pozemkové mapy
Nákres studny
Potvrzení Správy inženýrských sítí

B Příloha

Anna Nováčková
Hradecká 491
615 00 Brno 15
tel.: 568 568 445
e-mail: anna.novackova@seznam.cz

Doporučeně

SŠ reklamní a umělecké tvorby, s. r. o.
MgA. Karel Lahovský
ředitel
Americká 706
601 00 Brno 1

Brno 10. května 2016

Odvolání proti nepřijetí ke studiu

Vážený pane řediteli,

dne 6. května t. r. se moje dcera Jarmila Nováčková, bytem Hradecká 491, 615 00 Brno 15, zúčastnila přijímací zkoušky do 1. ročníku studijního oboru Management a produkce.

Rozhodnutím ze dne 7. května t. r. nebyla ke studiu přijata.

Vášim prostřednictvím se odvolávám proti rozhodnutí o nepřijetí mé dcery ke Krajskému úřadu Jiho-moravského kraje.

S pozdravem

Anna Nováčková

C Příloha

Jakub Hrudka
Komenského 358/7
741 01 Nový Jičín
tel.: 608 429 003
e-mail: hrudka.jakub@centrum.cz

Doporučeně

Městský úřad Nový Jičín
Ing. Dalibor Maniš
starosta
Masarykovo nám. 5
741 01 Nový Jičín

Nový Jičín 14. února 2017

Stížnost na občanské soužití

Vážený pane starosto,

můj pozemek sousedí s pozemkem p. Čestmíra Větvíčky. Pozemky jsou odděleny plotem, který je mého souseda. Bohužel plot je už starý a v některých místech dřevavý. Pan Větvíčka ho ale odmítá opravit. Dírami v plotu na můj pozemek prolézají slepice a ničí moji úrodu.

Několikrát jsem svého souseda na tuto skutečnost upozornil, ale plot neopravil, a proto se na vás obracím s prosbou o prošetření situace ve smyslu občanského zákona a příslušných vyhlášek. V příloze zasílám fotodokumentaci poničeného plotu a poškozených rostlin na mém pozemku.

Věřím, že mě budete o výsledku jednání informovat.

S pozdravem

Jakub Hrudka

6 fotografií

D Příloha

Stanislav Kolařík
Předmostí 82
751 24 Přerov
tel.: 603 256 456
e-mail: s.kolarik@volny.cz

Doporučeně

Městský úřad
Ing. Petr Šerý
vedoucí stavebního odboru
Malinovského náměstí 236
751 51 Přerov

Přerov 25. ledna 2017

Žádost o povolení k odběru podzemní vody a ke zřízení studny

Vážený pane vedoucí,

na své zahradě umístěné v katastrálním území Předmostí, parcela číslo 832/5, chci vybudovat studnu k odběru podzemní vody (maximálně do 0,5 l za min). Vodu budu používat pro závlahu zahrady.

Pro zřízení staveniště a příjezd použiji vlastní parcelu. Náklady na stavbu budou činit asi 30 000 Kč. Majitel sousedního pozemku, Jindřich Navrátil, nemá proti stavbě studny žádné námítky.

Žádám o vyjádření souhlasu s vybudováním studny. Přikládám doklady prokazující vlastnické právo k pozemku, technický popis vodohospodářského díla a další doklady.

Očekávám Vaše brzké rozhodnutí.

S pozdravem

Stanislav Kolařík

Přílohy

Výpis z evidence nemovitostí
Snímek z pozemkové mapy
Nákres studny
Vyjádření souseda

E Příloha

Lukáš Petráš
Dlouhá 665
766 01 Valašské Klobouky
tel.: 605 296 483
e-mail: l.petras@seznam.cz

Doporučeně

Gymnázium
RNDr. Eva Cepková
ředitelka
Smetanova 536
766 01 Valašské Klobouky

Valašské Klobouky 28. dubna 2016

Odvolání proti rozhodnutí ředitelky školy o výsledku přijímacího řízení

Vážená paní ředitelko,

dne 27. dubna 2016 jsem obdržel rozhodnutí o nepřijetí ke studiu mého syna Štěpána Petráše, narozeného 25. června 2001, registrační číslo EL PRIZ251/2016.

Příhlášku ke studiu jsme podali na Vaše gymnázium, kód oboru 79-41-K/41. Jako zákonný zástupce se odvolávám proti rozhodnutí o nepřijetí ke vzdělávání, neboť syn splnil veškeré podmínky pro přijetí. Jeho zájem o studium stále trvá.

Žádám Vás, abyste znovu přezkoumala své rozhodnutí.

S pozdravem

Lukáš Petráš

F Příloha

Josef Straka
Komenského 358/7
741 01 Nový Jičín
tel.: 608 429 003
e-mail: j.straka@centrum.cz

Doporučeně

Městský úřad Nový Jičín
Ing. Dalibor Olšák
starosta
Masarykovo nám. 10
741 01 Nový Jičín

Nový Jičín 14. ledna 2017

Stížnost na občanské soužití

Vážený pane starosto,

píši Vám stížnost na velmi špatné chování mého souseda Jana Němce. Pan Němec opětovně porušuje domovní klid a po několika neúspěšných pokusech o vyřešení problému přímo s ním nebo s městskou policií jsem se s nadějí rozhodl napsat právě Vám.

Jelikož bytový dům, ve kterém bydlíme, je ve vlastnictví města, obracíme se na městský úřad. Pan Němec jasně porušuje noční klid, když si pravidelně a velice nahlas pouští po desáté hodině muziku. Toto se odehrává i několikrát týdně. V domě se také vznáší všudypřítomný nepříjemný zápach, jehož se velmi špatně zbavuje. Nebezpečí rovněž vidím v častém a nekontrolovaném výskytu pochybných osob v našem domě právě díky panu Němcovi.

Nejhorší na tomto všem však je, že i po opakovaných slušných osobních výzvách pan Němec chování nezměnil, ba ani neomezil. Rozhodl jsem se tedy tento problém řešit s městskou policií. Ta tento problém "vyřešila" blokovou pokutou ve výši jeden tisíc korun. To však nepomohlo. Nejen já, ale i sousedé prosíme a doufáme ve vyřešení problému.

Děkuji za brzkou odpověď.

S pozdravem

Josef Straka